

העם

נער מנווש

בשבוע התג היה סמל-העם החדש נער תל-אביבי מנווש, בן 13. אמנון אינולבוק, בנה של משפחת יורדים, הוכיח כי הקשר בין אדם וארצו אינו רופף כל כך, סיסק לאזרחי ישראל השבוע ידיעה מחממת-לב בות.

כחניך בית-ספר גאולה התל-אביבי, לא יכול היה אמנון להסתגל לחייו החדשים כי ניו-יורק. חבריו החדשים בבית-הספר חלו מוד תורה למדו את שעוריהם באידיש, שור חחו ביניהם אנגלית. שתי השפות היו זרות לאמנון. הוא סיפר על געגועיו להוריו. אך הם, ששמו תקחם בעולם החדש, הרגיעו אותו: "זה יעבור, תתרגל", אמרו לו.

אמנון לא התרגל. הוא המשיך להתגעגע לחובות תל-אביב, לשפה העברית ולחבריו במחנה גאולה. "ניו-יורק פשוט החניקה אתי", סיפר השבוע. "הכל היה זר: ה' אטמים, הטפה, הראש, הבייגנים הענקיים. רציתי לחזור הביתה".

ה'זוטה נסיונות. החלטתו העלתה אהו על סיפון א/ק ירושלים, אוניית ה' נוסעים הישראלית שביקרה בניו-יורק. לפני עלותו צלצל הביתה, הודיע לאביו כי הח' ליש לחזור ארצה. "לא רציתי שידאגו לי. סוף סוף הורי הם". אביו הופיע בנמל, התזירו בכיח לדירתו בברוקלין.

אמנון חיכה שלושה חודשים, ניסה לב' רוח שנית כאשר ביקרה ירושלים שוב כי ניו-יורק. הפעם לא צלצל להוריו. אולם אחיו, שייקה בן השבע, הלשין עליו. "רבתי אתי בבוקר והוא החליט להתנקם בי", סי' פר אמנון.

השבוע עלה אמנון בשלישית על סיפון ירושלים. שני כשלונוותיו הראשונים רק הג' בירו בו את החלטתו. הפעם — הצליח. הוא לן על רצפת תאה של משפחה ישראלית

יורד-חזור אמנון
"שם לא הרגשתי טוב"

שחזרה ארצה, אכל בחדר האוכל של המח' לקה הרביעית מבלי לעורר את סקרנות ה' מלצרים ולבסוף, ערב ראש-השנה, הגיע לנמל חיפה. לעתונאים שהתפעלו ממעשהו המרומם השיב: "אני מבקש מכם — אל תקראו לזה ציינות. לא עשיתי את זה בגלל כל מיני מינוחים גדולים. פשוט רציתי לח' זור הביתה. אחרי הכל ישראל היא ביתי — לא כן?"

היתה זו התחלה מעוררת של שנת חסתי.

הגבול

דברים בעלמא

בחצות עורר רעש קל את קחלה סופר. היא קמה ממיטתה. החלין היה פתוח. היה גומה לקחלה סופר, תושבת מושב-העולים עלמא, שהיא סגרה את החלון בערב. כי תנועה עייפה סגרה אותו, חזרה לישון. האשה השחומה לא ידעה כמה קרובה היתה למחת. כי במרחק כמה צעדים ממנה

מופצצת סופר, בעדה זכתה

"מעלש, העיקר הבריות"

רעב לסם, עד שרטרורי הסם יכואו ביניהם לידו פשרה, יגבירו את לחץ המסחטה ה' גדולה.

משפט

"תפסו את הרוצח!"

מדינת ישראל, המחשלה הזמנית. משרד-החוץ, לשכת שרי-החוץ. 2 בספטמבר, 1948. מס' ח/ב/1209/5/9. לכבוד מר דוד הכהן, סולל-בונה, חיפה. דוד היקר.

מר אברהם ואסרמן מיועדנו הטוב ועוזרנו הנאמן מלאטרון, אינו זקוק להמלצה בפניך. צר היה לי מאד לשמוע, כי לאחר צאתו מן המעצר הממושך, לא הצליח להסתר כי עבודה קבועה.

הגני בא לבקשך לתת דעתך על מצבו ול- הביאו לידי סידור של קבע אם בסולל-בונה, או בעירייה או באיזה מוסד.

מצוה היא ואל תחמיצנה. שלום. מ. שרתוק.

האיש שקיבל מכתב זה מידי מי שהנהג' כיום (עדיין) ראש ממשלת ישראל, עמד ה' שבוע בבית-משפט השלום בחיפה, נאשם על-ידי דרייפוס החיפאי, מרדכי שטטנר (הנו' לם הזה 930) בגניבות-ענק. נראה כי ההמ' לצות הועילו בשעתו, כי אברהם ואסרמן הפך סגן-מנהל המכס בקרודאני, עוד עלה מאז בדרגה. אולם ואסרמן, כפוי הטובה, שכח את ממלציו. כשנשאל במפורש, נזכר רק בהמלצה של דוד הכהן, שכח בכלל את המ' לצת שרת — עד שהמכתב הונח לפניו ושוב לא היה טעם להכחיש.

היה ברור כי ואסרמן אוהב הכחשות. בע' דותו הכחיש בתוקף כי המשטרה צילמה אותו שעה שנחפס, לפי טענת המשטרה, בגניבת הוטריל ועמודי-ברזל ממחנה צבאי (אך זוכה מחוסר הוכחות מספיקות). היא השתר' מאז מאד כשהגוש התצלום בבית-המשפט. (ראה תמונה), נאלץ להודות שאמנם הוא המ' צולם בו.

אין פנאי. הוא לא היה העד המזור ה' חיד במשפט המזור, הנמשך זה למעלה מ' שנה ואינו מתקרב לסופו. במקום להכחיש את האשמותיו של שטטנר, האיש שהגיש את המשפט הפילייל בקשר לגניבות המכס, הס' תמקה הסניגוריה בהשמצות על שטטנר עצמו.

כך עשה נחום גוטמן הצעיר, המחייך וה' בלונדי, גם הוא פקיד מכס גבוה בחושיס' טאן, שנאשם כמסייע לצבי שטק ולואסרמן בגניבת 20 אלף קופסאות, אם כי לפי שטטנר יש לזקוף על חשבונו גם גניבה פרטית קטנה של 360 קופסאות רולמופס (מין דג מלוח מגולגל), 2 קרטונים של קופסאות בשר ו' 12 בקבוקי סירוף. התרעם גוטמן: עדויות הפועלים, שהעמיסו את הקופסאות, הן שקר בלבד. מדוע? כולם הוסתו נגדו. ולבסוף ה' גיע לשיא עדותו: המאשים, שטטנר, רצח את אתו (שמתה ב'1929 בתאונה, בה הת' הפכה פתיליה).

אך גוטמן הועמד בצל כשהופיעה אתל שפיגל. שני עדים טענו במשפט שהיא היתה אהובתו של לאון האבס, מפקד-המשטרה ה' הודי במחנה-הריכוז נאצי ברומניה. האבס

שלושה השותפים, מפא"י, אחדות-העבודה ומפ"ם מצאו כי הפער בין דרישיתיהם לפעוט. תוך ימים מעטים הושג הסכם על תכנית הממשלה.

ממשלה כזאת, בעלת 59 חברים יהודיים בכנסת בתוספת חמשת הקהילתינים הער' ביים של מפא"י, יכולה להבטיח רוב. ה' דתיים והפרוגרסיבים פולו לעבר הכסאות ליד השולחן החדש, אולם קשה היה להם להחליט להצטרף לממשלה שמאלית, בה תה' יה השפעתם קטנה עד אפסית. החבר החדש של המפלגה הפרוגרסיבית, גרשים שוקן, הפך את עתונו לשוט כדי לקומם את דעת' הקהל נגד כל חלום של מנהיגי מפלגתו להצטרף.

למעט איש לא האמין כי ממשלה כזאת תחזיק מעמד זמן רב. הניגודים הפנימיים היסודיים חזקים מדי מכדי שאפשר היה ל' התעלם מהם לזמן רב. אולם כל צד יכול להרחיח מן הנסיון.

בידור

המסחטה הגדולה

במוצאי ראש השנה צבאו המינים על קופות בית ציוני אמריקה, בו הוצגה תכנית להקת הנח"ל הצבאית. ההמונים לא נמשכו אל ההצגה. הם נדחפו אליה בגלל סיבה אחרת לחלוטין: בתייהקולנוע בתל אביב הושבתו, רבבות אורחים נשארו ללא מזונם הרוחני העיקרי.

אין בעולם מדינה בה מרבנים לבקר בקול' גוע כבישראל. עובדה זו מנוצלת על ידי גורמים שונים:

● בעלי בתייהקולנוע — הנותנים שרות רע לקהל.

● מפיצי הרטיים — המגישים סרט אחד בתכנית, במקום השניים המוגשים ב' ארצות רבות (או סרט וקרטונים אחדים, כמו בארצות אחרות).

● הסרונים והעובדים האחרים — הרואים ב'נאה את רוחי בעלייהקולנוע, דורשים שכר כופרה. הפכו לעובדים המפונקים ביותר בארץ.

● הממשלה והמועצות המקומיות — השואבות מן הקהל מסים מסמרי-שער ש' אין דומה להם בשום ארץ אחרת.

יחס גרוע ביותר. עד עתה היתה המסחטה המרובעת הזאת פועלת בהארמיניה מלאה פחות או יותר, מיצצת מן הציבור את כספו בלי נקיפת מצפון. מחירי הכניסה האמירו בהדרגה, בעוד שהכרטיסים הטובים וההולים היו נעלמים תמיד מן הקופה, מ' פעים בדרכי פלא בשוק השחור. היחס אל הלקוח בקולנוע בארץ היה תמיד גרוע ביותר.

השבוע גע אחד מגלגלי המסחטה אחר' רנית: איגוד עובדי הקולנוע דרש לפתע תוספת שכר ריטרואקטיבית. בעלייהקולנוע התנגדו, השביתו את האולמות.

השוכתלים לא היו אלה שצריכים היו לש' בות. הקרבן האמתי: הצבור — מלא את פיו גזוה, הוא, שמכבר צריך היה להשתוק את בתייהקולנוע עד שיתייחסו אליו כאל בני אדם, המתין מן הצד כמו מורפוניסטי

רבצו בחשיכה כמה גברים מזוינים, עוקב בים אחרי כל אחת מתנועותיה. משחזרה למיטה, השלימו את מלאכתם בשקט. הם הצמידו לבית ארגו של גבינה הולאנדית.

לא היה זה הארגו היחיד בכפר. עם הת' עורר החשד כי יש מוקשים בארגוים, הוד' עק בבוקר חבלן שמצא שורה של מוקשים מוסתים, משך שעתיים חיכו התושבים, עד שהתפוצץ המטען. אחרים ניסו לטפל כי מוקשים, לשפשפש ולהזיזם, אך הורחקי עלי ידי החבלן. ההתפוצצות לא אחרה לבוא: ביתה של קחלה כופר, ושורה של בתים אחרים, נהרסו או נחבלו.

חיש מהר צירפו המומחים יחד כמה פר' טים מעניינים. הפצצות נועדו להתפוצץ כי רחחזומן של חצי שעה זו מזו, כדי שכל אחת תפגע במצילים שהיו צריכים לחוש למקום הפצצה שהתפוצצה לפניו. וגם ה' שעה כחנה יפה: ב'7.20 בבוקר יוצאים הפועלים לעבודה, התלמידים לבית-הספר.

אנשי עלמא עצמה היו מעוניינים בענ' יינים אישיים יותר. בעליית הגג של בית סיפר, מגוייס צה"ל, היה טמון אוצר של 200 לירות לקניית רדיו כיום השיחור. דיירי הבית והשכנים יצאו למצוא את ה' מטמון, שוועף ממחבואו. אמרה קחלה סר' פר: "מעלש, העיקר הבריות"

סיפור בדשי. רחוק מעלמא ישבו ה' אהראים לבטחון ישראל, ניסו לפענח סוד: מדוע פוצצו הבתי? לא היה כל ספק: העקבות הובילו לעבר לבנון, המדינה ה' יחודה מבין שכנות ישראל שגמונעה, עד כה, מכל פרובוקציה.

פה ושם צצו השערות שאולי רצחה לבנון להיכיח מחדש את נאמנותה לעולם הער' בי, אחרי ששיחררה ללא-פרסומת את שלר' שת המטיילים מגונן. אולי גם נוצר בלבנון מעין סניף של הפידיאוי המצריים, שחול' יותיו הדרו לשטח ישראל. ביצעו את ה' מעשה בשעת נסיגתם אחרי שקיבלו את הפקודה להפסיק את המערכה.

השערות אלה הופרו במידה מסיימת כש' הגיעו מעבר לגבול ידיעות על פעולה נמר רצח ובלתי-יריגילה: ממשלת לבנון הטילה עוצר לאורך הגבול, הודיעה שתירה בכל אדם שינסה לחצות את הגבול לצד ישראל.

כמו בכפר בלשי טיב, היה צורך לפסול את החשוד הראשון, לחפש את האיש ה' מעוניין בפשע. לא היה צורך בדמיון רב. מניחי הפצצות בעלמא ברחו לעבר לבנון. מניחי פצצות דומות בסביבת בית-שאן בר' חו לעבר ירדן. בין שתי מדינות אלה שור' כנת המדינה האנטי-ישראלית התקיפה ביר' תר: סירייה. היה זה מתקבל על הדעת כי סוריה, שגבולה עם ישראל אינו נוה לבס' תננים, אך שקשריה עם ממשלת מצריים הדוקים מאד, שלחה את חבלניה דרך שטח שכנותיה הסרבניות, כדי לסבך גם אותן.

היו החבלנים אשר יהיו, הם הצליחו במטרה אחת: להוכיח לישראל שגם בגבולה הצפוני עוד אין שלום.

הממשלה

הילכו שלושה יחדי'

תחילה נראה הכל כמישחק — אחד התמ' רוגים האופייניים של בני ג'י. כדי לחזק על הדתיים והימין, לסחוט מהם ויתורים. יתכן כי גם בני ג'י. לא חלם על כחנה אחרת. והוא הדין לגבי שותפיו. אמר באש' תו עסקן מפ"ם: "הוא פונה אלנו ואשר גים כדי לגמור אותנו מהר ולהתפנות ל' תכניותיו האמיתיות."

הסיבה לאי-אמונה כללית זו בקיאליצה שמאלית היתה הגיונית למדי. משך שבע שנים היתה הממשלה נלהבת ביותר להצ' טרף לכל ברית אמריקאית. יאילו מפ"ם לא יכלה לחתר דחקא בנקודה זו. הצטר' פותה לממשלה, שתמשיך לנקוט בקו אנטר' סובייטי, עשויה להשחיר את פניה בעולם הקומוניסטי, להנחיל נצחין גדול למק"י.

כדברי הביאי, לא ילכו שניים יחדו בלתי אם נועדו.

59 + 5 מתוך אי-אמונה יסודית זו באפשרות של קואליצה פועלית, נולד כי מפ"ם קו טכטיס מפוכח: לא לדריש כמעט זבר, להטיל את כשלון המשאזהמתן על בני ג'י. מפ"ם היתה מוכנה לחתר על הכל, פרט לנייטראליות במדיניות-חזק והקלה ל' ערבים במשטר הצבאי. ואז קרה הפלא: